

Kr. Vi har fra næsten hele det ene Aars Udstykning Resultatet af Vurderingen; det er 6 034 Kr. pr. Td. Hartkorn; og det er en Kendsgerning, man ikke kan rokke ved. Men er der Tale om 12 Tdr. Land ekstra god Jord, er det givet, at saa er Jordværdien højere, men saa er Landbruget sandelig ogsaa mere værdifuldt; saa er man oppe paa 1 Td. og 2—3 Skpr. Hartkorn, og saa bliver Forholdet helt anderledes. Vi har ogsaa Brug paa under 1 Td. Hartkorn, og dér er Jordværdien under de 6 000 Kr. Derved drives de aarlige Afgifter plus Afdragene op til 810 Kr., men kun med den Forhøjelse, som Afdragets Medregning og den større Lods Værdi medfører. Dette bekræfter og afkræfter ikke mine Tals Rigtighed.

Jeg skal dernæst gøre et Par Bemærkninger til de Tal, det ærede Medlem fremførte med Hensyn til Vilkaarene for de Jordbrug, der gaar ind under Loven af 22. Juni 1917. Disse Tal er interessante. Det ærede Medlem siger, at hvis man kunde regne 12 Tdr. Land god Jord til 700 Kr., har vedkommende Bruger faaet et lige saa godt Brug med lige saa god Jord for en Indkøbspris af 8 400 Kr.; naar man gaar ud fra, at det er forstandige Købere, maa man regne med, at de ikke giver mere for Jorden, end Jord, der hører til en almindelig Bondegaard, er værd i Handel og Vandel. Et saadant Ræsonnement er imidlertid fuldkommen teoretisk og ligger saa langt borte fra de praktiske og virkelige Forhold, at jeg ikke skal gaa nærmere ind paa det. Jeg tror ikke, der er en eneste landbrugskyndig Repræsentant i det høje Ting, som ikke er fuldkommen klar over, at det er et Ræsonnement, som ikke har noget med de virkelige Forhold at gøre. Det virkelige Forhold vil blive det, at den 8 400 Kr.s Jordpris — dette vil kunne bevises, naar Oplysningerne en Gang foreligger — er overskredet med 3 000—4 000 Kr.

Saa kommer vi til det næste; det er, hvad det koster at opføre Bygningerne. Hvis man gaar ud fra, at Jorden er købt for 8 400 Kr., saa vilde der være blevet til Opførelse af Bygninger i samme Aar 11 400 Kr. eller rettere sagt 5 000 Kr. mindre end det Laan, der efter Lov af 4. Oktober 1919 blev givet til tilsvarende Bygninger til Husmandsbrug, der oprettedes efter den nævnte Lov. Det er en Ting, man ikke kommer udenom. Naar man gennemgaar de Brug, der er oprettet efter de to forskellige Principper, saa viser Kendsgerningerne — hvad enten man er Tilhænger af det ene eller det

andet Princip; den enes Mening om Tingene kan være lige saa berettiget som den andens —, at under Topkonjunkturpriser paa Jord og Bygninger er Brugene efter Loven af 22. Juni 1917 enten blevet for smaa eller for daarlige, eller Bygningerne er for ringe; de kan ikke sammenlignes med de andre, der har haft en bedre Start, hvorfor de er bedre bygget, holdbarere og solidere og i det lange Løb værdifuldere.

Det Tab, Staten har lidt ved hvert enkelt Brug, som er oprettet efter Loven af 22. Juni 1917, er derfor 6 600 Kr., en Gave en Gang for alle, og for det andet Aars Vedkommende 3 000 Kr. Hvis dermed var afsluttet, fik det endda være; men jeg fastholder, at naar Brug af den Størrelse og Kvalitet, som de Husmandsbrug er, er behæftet med et Laan paa 15 000 Kr. uden Besætning og Inventar, er det et saa ringe Pant for Staten, at i det Øjeblik, vi faar en fortsat Nedgangsperiode, vil Statens Tab blive forøget ved, at Staten kommer til at overtage disse Huse, i hvert Fald i nogen Udstrækning. Staten kommer til at nedskrive sit Tilgodehavende, fordi den Forrentning ikke kan præsteres under nogenlunde normale Forhold. Det er min Bedømmelse af Forholdet, og jeg tror, den slaar til. Derimod ved den anden Lovgivningsform, hvor det er de 6 000 Kr.s normale Bygningsværdi, der skal forrentes, plus Jordværdien til enhver Tid, hvor det er Brug af rimelig Størrelse og Bygninger, der er solide og vel indrettede, tror jeg, at man under alle Forhold vil kunne finde Købere til Husene, uden at Staten paa nogen Maade forøger sit Tab. Og jeg vil tilføje, at jeg er vis paa, at hele denne Administration er af den Art, at de Tab, Staten altid kan være udsat for som Følge af Skatterestance, kan undgaas ved, at Staten forlanger som Betingelse for Anerkendelse af Køb af Bruget, at Køberen betaler Skatterestancerne fra den foregaaende Bruger's Tid.

Jeg skal ikke fremsætte yderligere Bemærkninger; jeg har kun villet fremføre dette som Svar paa de af det ærede Medlem Hr. Ulrich fremsatte Paastande.

Bording: Det forekommer mig, at det er ganske unødvendigt, at man, hver Gang vi drøfter disse Spørgsmaal, skal optage en stor Debat om de forskellige Principper i vor Lovgivning. Naar det ærede Medlem Hr. Ulrich begynder en saadan Debat med at drage en Sammenligning mellem de to Jordlove med Tal, der er saa bundforkerte som de, der er fremsat af det ærede Medlem,